

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кафедра англійської філології та методики викладання іноземної мови

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри № _____
від «_____» _____ 2024 р.
Завідувач кафедри _____
(прізвище та ініціали)

(підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
ДИСКУРСИВНА ОСОБИСТІСТЬ БРИТАНСЬКОЇ СЕЛЕБРІТІ (НА
ПРИКЛАДІ ПРОМОВ ПРИНЦА ГАРРІ)

Виконавець:

студентка: II курсу магістратури, групи АМП-61
Борзих Катерина Юріївна

Керівник роботи:

к.ф.н., доц. Кукушкін Владислав Валерійович

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою:

кількість балів: _____

Підпис керівника

Кваліфікаційну магістерську роботу захищено на засіданні Екзаменаційної комісії
Протокол № _____ від «_____» _____ 2024 р.

Голова Екзаменаційної комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ	5
1.1. Поняття дискурсу та його особливості	5
1.2. Сучасна типологія дискурсів	9
1.3. Загальна характеристика поняття дискурсивної особистості та її невербальна складова	12
Висновки за розділом 1	16
РОЗДІЛ 2. ПРИНЦ ГАРРІ ЯК ДИСКУРСИВНА ОСОБИСТІСТЬ БРИТАНСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУРИ	18
2.1. Принц Гаррі як елітарна дискурсивна особистість	18
2.2. Невербальна складова дискурсивної особистості принца Гаррі	23
2.3. Мовленнєві особливості дискурсивної особистості принца Гаррі як характеристика його особистості в лінгвокультурному дискурсі	27
Висновки за розділом 2	36
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ БІБЛІОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	45
Анотація	48

ВСТУП

У сучасному суспільстві селебриті відіграють значну роль у формуванні публічних дискурсів, впливаючи на суспільну думку та культурні норми. Дослідження дискурсивної особистості британської селебриті на прикладі промов принца Гаррі є важливим для розуміння динаміки комунікації в медіа-просторі.

Об'єктом дослідження є дискурсивна особистість британської селебриті, а саме принца Гаррі.

Предметом дослідження є особливості мовленнєвих стратегій та стилю комунікації принца Гаррі.

Метою дослідження є визначення дискурсивних характеристик особистості принца Гаррі як представника британської селебриті.

Завдання дослідження включають у себе:

- Аналіз промов принца Гаррі з позицій дискурсивного аналізу;
- Дослідження невербальної складової дискурсивної особистості принца Гаррі;
- Визначення мовленнєвих стратегій, що використовуються в промовах.

Матеріалами дослідження є промови та інтерв'ю принца Гаррі, опубліковані в офіційних джерелах та медіа.

Методами дослідження слугують дискурсивний аналіз, синтез, вивчення матеріалу.

У роботі вперше здійснено комплексне дослідження мовленнєвих особливостей принца Гаррі, який виступає яскравим представником елітарної комунікації в британській лінгвокультурі. У цьому дослідженні вперше було виявлено та систематизовано риторичні та мовленнєві прийоми, які використовуються принцем для досягнення переконливості, емоційного впливу та налагодження зв'язку з аудиторією. Новизна також полягає у дослідженні невербальної поведінки принца Гаррі під час публічних виступів, що включає в

себе аналіз його жестів, просодики та проксеміки, які є важливими складовими ефективної комунікації та формування позитивного публічного іміджу. Вперше було вивчено, як принц Гаррі адаптує своє мовлення до різних соціальних і культурних груп, зберігаючи при цьому свою елітарну ідентичність, що може бути використано як модель для аналізу дискурсу інших публічних особистостей.

Результати дослідження мають кілька практичних застосувань. Вони можуть бути використані у навчальному процесі для викладання курсів з медіалінгвістики та соціолінгвістики, де особлива увага приділяється вивченню мовленнєвих стратегій і стилів комунікації. Напрацьовані матеріали можуть стати основою для розробки спеціальних модулів та практичних занять, спрямованих на аналіз дискурсу публічних осіб. Також результати можуть бути корисними для фахівців з комунікації, PR, медіа, та соціальних наук, допомагаючи краще розуміти вплив публічних виступів на суспільну думку.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел бібліографічного матеріалу (24 джерела, з них 7 іноземною мовою), списку використаних джерел ілюстративного матеріалу (12 джерел, з них 12 іноземною мовою) та додатків, загальним обсягом 47 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

1.1. Поняття дискурсу та його особливості

Визначення дискурсу в сучасній лінгвістиці є складним процесом, що включає в себе різні аспекти та підходи. На думку Девіда Юна, у ширших лінгвістичних і соціолінгвістичних колах дискурс, ймовірно, все ще вважається загальним терміном, і тому багато аналітиків дискурсу визнають, що точне визначення є невловимим — насправді, можливо, ніколи не буде досягнуто консенсусу щодо визначення, методології або рамок аналізу дискурсу [24, с. 33].

Ситник І. В. широко розглядає поняття дискурсу, а саме як «усе, що говориться або пишеться» [13, с. 123]. Дискурс також може бути визначений як комунікативна подія, яка об'єднує різні елементи, такі як мовні форми, соціальні контексти та культурні ознаки, щоб передати певні ідеї, цінності та значення між учасниками комунікації [1, с. 26; 13, с. 71]. Р. Лонгейкр поділяє дискурс на дві основні категорії: (1) діалог, що включає усний дискурс, та (2) монолог, що включає письмовий дискурс, хоча іноді можуть бути випадки усного дискурсу в письмовій формі і навпаки [21, с. 1].

Дискурс є багатовимірним явищем, яке відображає взаємодію мовних, культурних та соціальних елементів у комунікації. Його особливості розкриваються через аналіз цілей, структури та контексту, в яких він відбувається. Однією з особливостей дискурсу є його реалізація у формі діалогу або полілогу в загальних для всіх учасників рамках, таких як мовні, тематичні, культурні тощо [14, с. 156].

Кожен дискурс має свою мету, яка визначає його характер та особливості [20]. Наприклад, метою політичного дискурсу є боротьба за владу, наукового — встановлення істинності та закономірностей, педагогічного — соціалізація та

навчання особи, рекламного — просування товару або певного стилю поведінки тощо.

Дискурс не завжди є впорядкованим та узгодженим. Можливий дискурс, де учасники займають протилежні позиції. Нормальний дискурс відбувається за попереднього визначення його об'єкта і предмета, а також прийнятних аргументів і результатів [16, с. 157]. Дискурс, де ці умови відсутні або не дотримуються, називається аномальним. Однак його результат може бути як негативним (перетворення в абсурд), так і позитивним (знаходження нових, революційних рішень).

Дискурс є мовним знаком вищого (суспільного) порядку порівняно з текстом, і, як будь-який знак, має матеріальну оболонку та ідеальне значення. Він пояснюється як «мовлення, вписане у ситуаційний контекст» [7, с. 3]. Тому дискурс неможливо вивчати у відриві від середовища його існування, яке формується взаємодією індивідів у процесі символічної взаємодії. Важливу роль у дискурсі відіграє мова, яка служить чинником координації дій учасників, а також невербальні засоби комунікації, такі як міміка, інтонація, жести.

Значення мови в дискурсі відображається в її функціональному аспекті. Осипенко В. описує мову як інструмент досягнення певних цілей. Вона дозволяє виражати думки, емоції, наміри та впливати на інших людей. Такий погляд передбачає, що мова — це не просто система знаків, а засіб досягнення комунікативної мети. На думку дослідниці, дискурс визначає тему та контекст мовленнєвої діяльності. Він створює рамки, в яких відбувається комунікація. Отже, дискурс можна розглядати як ширший соціальний та культурний конструкт, який формує способи використання мови [8].

Невербальні засоби комунікації відіграють важливу роль у дискурсі, оскільки вони доповнюють, підсилюють або навіть замінюють вербальні повідомлення. Вони включають в себе різноманітні елементи, такі як жести, міміка, зоровий контакт, тон голосу та інші невербальні сигнали.

Невербальна комунікація може бути класифікована на кілька основних категорій: кінесика, окулесика, проксемика, гаптика, паралінгвістика тощо. Кінесикою називаються усі рухи тіла та жести, що використовуються. Під окулесикою розуміється використання різних видів зорового контакту. Дистанція між співрозмовниками входить до категорії проксемики. Так, відстань між комунікаторами є тим коротшою, чим ближчими є відносини між останніми. До такої категорії, як гаптика, входить використання дотику. Дотик є важливою формою невербальної комунікації, і відсутність компетентності у його використанні може мати негативні наслідки, як міжособистісні, так і юридичні. Наприклад, неправильне потискання руки може створити негативне враження про нашу впевненість або надійність. Дотик важливий для соціального розвитку і може бути як привітним, так і загрозливим або переконливим. Особливості використання дотику відрізняються як на культурному, так і на індивідуальному рівнях. Наприклад, у США поширене рукостискання, тоді як у деяких країнах Близького Сходу — поцілунок у щок. Паралінгвістикою називаються інтонація, темп та об'єм голосу [23].

Невербальна комунікація виконує низку важливих функцій. Так, невербальні сигнали, такі як міміка і жести, можуть передавати емоції значно ефективніше, ніж слова. Наприклад, усмішка може підсилити позитивний настрій у розмові. Отже, першою функцією невербальної комунікації є передача емоцій [23].

Невербальні сигнали допомагають організувати хід розмови. Наприклад, зміна висоти тону може сигналізувати про закінчення думки або запитання [23]. Можна зробити висновок, що регулювання взаємодії ще одним призначенням невербальної комунікації.

Наступною функцією невербальних елементів є визначення соціальних відносин. Невербальні сигнали можуть вказувати на статус або владу у спілкуванні. Наприклад, особа може використовувати зоровий контакт для демонстрації впевненості або домінування [23].

Дослідження показують, що невербальні елементи часто супроводжують вербальні висловлювання. Наприклад, жести можуть підкреслювати важливі моменти в промові або допомагати у поясненні складних концепцій [19]. Отже, черговою функцією невербальних сигналів є їх взаємодія з вербальними елементами.

У контексті дискурсу невербальні засоби комунікації грають надзвичайно важливу роль. Так, невербальні сигнали можуть сигналізувати про зміни теми або структури розмови. Наприклад, зміна позиції тіла може вказувати на перехід до нової теми [19]. Можна зробити висновок, що однією з функцій невербальних елементів в дискурсі є підтримка структури останнього.

Наступною такою функцією є покращення розуміння. У ситуаціях з високим рівнем шуму або коли вербальне повідомлення є неоднозначним, слухачі часто покладаються саме на невербальні сигнали для кращого розуміння [19].

Неможливо не зазначити, що невербальна комунікація допомагає встановити контекст для вербальних повідомлень. Наприклад, під час формальних зустрічей дотримання певної дистанції може свідчити про повагу або формальність ситуації [23]. Тому ще одним призначенням невербальних елементів є створення контексту.

Таким чином, невербальні засоби комунікації є невід'ємною частиною дискурсу, оскільки вони не лише доповнюють вербальну інформацію, але й формують загальне сприйняття та розуміння між учасниками спілкування.

Після завершення дискурсу перетворюється на текст. Єдність місця й часу, в рамках яких відбувається дискурс, називається його хронотопом (часопростором), який може бути історичним, художнім тощо [2, с. 226]. На відміну від терміну «текст», поняття «дискурс» не застосовується до стародавніх та інших текстів, зв'язок яких з життям не відновлюється безпосередньо.

Ці особливості дискурсу допомагають досліджувати різні аспекти комунікації та соціальних явищ, що є важливими для розуміння мовних форм та їх ролі в суспільстві.

Таким чином, дискурс є багатовимірним явищем, яке відображає складну взаємодію мовних, культурних та соціальних елементів у комунікації. Його особливості проявляються через різноманітні форми, цілі та контексти, які визначають характер і специфіку дискурсу. Різноманіття підходів до аналізу дискурсу дозволяє глибше розуміти мовні форми та їхню роль у суспільстві, роблячи цей процес важливим для сучасної лінгвістики.

1.2. Сучасна типологія дискурсів

В результаті аналізу великої кількості підходів до визначення поняття «дискурс» можна зробити висновок, що вони доповнюють один одного, розглядаючи це поняття з різних точок зору. Така різноманітність визначень та характеристик призводить до проблеми типології. На сьогоднішній день існує значна кількість типологій дискурсу.

Розрізняють різні типи дискурсу. А. Р. Куліш за комунікативно-соціальним критерієм виділяє персональний (особистісно орієнтований, розмовний) та інституційний (статусно орієнтований) дискурси. Перший тип характеризується близькими стосунками комунікантів, які в процесі спілкування реалізують наміри передачі інформації, здійснення впливу та пізнання один одного. Другий тип відзначається формальним спілкуванням в рамках інституційно визначених норм [4, с. 181]. Цей тип характеризується неформальністю, спонтанністю та емоційністю. Наприклад, розмова між друзями, сімейне спілкування або особисте листування. У такому дискурсі часто використовуються розмовна лексика, жаргонізми, емотивні вирази та невербальні засоби комунікації.

Інституційний дискурс, навпаки, передбачає формальне спілкування в межах інституційно визначених норм. Він характерний для взаємодії в рамках соціальних інститутів, таких як освіта, медицина, політика, релігія тощо. Цей тип дискурсу відрізняється чіткою структурою, використанням професійної термінології та

дотриманням етикету. Прикладами можуть бути лекція в університеті, судове засідання, політичні дебати або медична консультація.

Шведський дослідник М. Альвессон виділяє універсальну класифікацію дискурсу. Ця типологія базується на основних категоріях останнього, таких як: адресат, ситуація, інформаційне повідомлення, інтенції, стратегії й тактики їх реалізації, когезія та когерентність тексту, інтертекстуальність. Враховані також критерії змісту, форми і функцій [18, с. 232]. Таким чином, типи дискурсу розрізняються за: адресатністю – інституційний і персональний (буттєвий); характером настанов і комунікації – аргументативний, конфліктний та гармонійний дискурси; формою – усний і письмовий; видом мовлення – монологічний або діалогічний; соціально-ситуативним критерієм – діловий, адміністративний, рекламний, юридичний, військовий, релігійний, медійний, медичний, політичний, педагогічний, спортивний, науковий, електронний (інтернет-дискурс) та інші; соціально-демографічними характеристиками адресанта й адресата – дитячий, підлітковий дискурси, дискурс людей похилого віку, жіночий і чоловічий дискурси, дискурс мешканців міста й села; соціально-професійним критерієм – дискурс моряків, будівельників, шахтарів та інші; соціально-політичним – дискурс комуністів, демократів та інші; функціональними та інформативними складниками: інформативний (емотивний, оцінний, директивний дискурси) і фатичний; формою та змістом з урахуванням функціонального стилю і жанру – художній, публіцистичний, науковий та інші, офіційний і неофіційний [17, с. 233–236].

І. Шевченко з метою виокремлення різних типів дискурсу пропонує такі провідні критерії, як формальний, функціональний та змістовний. Ці критерії є пов'язаними з категоріями дискурсу, за якими і відбувається розподіл [17, с. 232]. Такий підхід дозволяє систематизувати різноманітні форми дискурсу та краще зрозуміти їх особливості. Наприклад, формальний критерій може враховувати

структуру та організацію дискурсу, функціональний - його призначення та цілі, а змістовний - тематику та ключові концепти.

Ще одна представниця Харківської лінгвістичної школи О. Морозова виділяє різноманітні типи дискурсу за сферою (повсякденного спілкування, інституційний, політичний, маркетингу, медіа-дискурс, академічний дискурс тощо) та видом дискурсу (візуальний, письмовий, усний тощо) [7, с. 5]. Ця типологія демонструє багатогранність дискурсу та його присутність у різних аспектах людського життя. Наприклад, політичний дискурс може включати передвиборчі промови, парламентські дебати та урядові заяви, тоді як медіа-дискурс охоплює новини, рекламу та розважальний контент. Така типологія перегукується з визначенням А.П. Мартинюк, яка тлумачить термін «дискурс» як «ситуативно обумовлену інтерсуб'єктну мовленнєво-розумову діяльність, спрямовану на взаємну орієнтацію у життєвому просторі на основі надання мовній формі семіотичної значущості» [5, с. 11]. Це визначення підкреслює динамічну природу дискурсу, його залежність від контексту та важливість взаємодії між учасниками комунікації. Воно також акцентує увагу на когнітивному аспекті дискурсу, розглядаючи його не лише як мовленнєву, але й як розумову діяльність.

Важливо зазначити, що ці підходи не є взаємовиключними, а скоріше доповнюють один одного, створюючи більш повну картину феномену дискурсу. Вони дозволяють аналізувати дискурс з різних перспектив, враховуючи його форму, функцію, зміст, сферу застосування та когнітивні аспекти. Такий комплексний підхід є особливо цінним для сучасних лінгвістичних досліджень, які прагнуть зрозуміти складні взаємозв'язки між мовою, мисленням та соціальним контекстом.

На нашу думку, найбільш вдалою, повною та сучасною є класифікація Г. Почепцова, яка включає в себе дев'ять типів дискурсу, обраних за формальним критерієм. До цієї типології належать такі види дискурсу, як газетний, літературний дискурс, теле- і радіодискурси, рекламний дискурс, театральний,

кінодискурс, дискурс у сфері паблік рилейшнз (ПР), політичний та релігійний (фідеїстичний) дискурси [11, с. 10].

Отже, сучасна типологія дискурсів є важливим напрямком лінгвістичних досліджень, що дозволяє глибше зрозуміти природу та функціонування різноманітних форм мовленнєвої взаємодії. Вивчення типів дискурсу надає можливість виявити спільні та відмінні риси між різними сферами комунікації, а також визначити основні характеристики, що визначають специфіку кожного з них. Ця типологія є невід'ємною частиною сучасної дискурсивної парадигми, яка розглядає мову у нерозривному зв'язку з контекстом її використання.

1.3. Загальна характеристика поняття дискурсивної особистості та її невербальна складова

Поняття дискурсивної особистості та її невербального компонента є важливим аспектом розуміння комунікації та взаємодії. В теоріях різних учених визначення поняття дискурсивна особистість дещо відрізняється. Ці відмінності мають не концептуальний, а скоріш аспектний характер [6, с. 47].

Л. В. Монастир'ова визначає дискурсивну особистість як один з аспектів прояву мовної особистості, яка демонструє її дискурсивні характеристики. Дискурсивна особистість відображає унікальні особливості мовленнєвої поведінки індивіда, його комунікативні стратегії та тактики. Дискурс, що утворюється саме цією особистістю, спроможний подолати міжмовні бар'єри за допомогою перекладу, який дозволяє вивчати дискурсивну особистість із погляду дискурсу, що представлений у межах іншомовного простору та простору іншої культури [6, с. 46]. Переклад є важливим інструментом для дослідження дискурсивної особистості, оскільки він дає змогу виявити специфіку мовленнєвої поведінки, когнітивні особливості та культурно-ціннісні орієнтири, притаманні представникам різних мовних спільнот. Вивчення дискурсивної особистості через

призму перекладу сприяє глибшому розумінню механізмів міжкультурної комунікації та дозволяє простежити, як індивідуальні особливості мовної особистості проявляються в процесі міжмовної взаємодії.

Л. В. Солощук пише, що дискурсивна особистість має здібність до створення та сприйняття мовленнєвих та немовленнєвих витворів співрозмовника. Це відбувається за допомогою вербальних та невербальних комунікативних компонентів різного ступеню складності, точності та глибини відображення дійсності, які пов'язані одне з одним за певними принципами взаємодії вербальних та невербальних компонентів комунікації [15, с. 171-191]. Наприклад, жести, міміка, інтонація можуть доповнювати або навіть заміщувати вербальну частину комунікації, допомагаючи точніше передати зміст повідомлення. Таким чином, дискурсивна особистість здатна ефективно обмінюватися інформацією, встановлювати контакт та досягати взаєморозуміння зі співрозмовником.

Ковалинська І.В. визначає невербальну комунікацію як спілкування за допомогою жестів, міміки, рухів тіла й деяких інших засобів, за виключенням мовних. У кожної лівгвспільноти цей вид комунікації має свої особливості. Невербальна комунікація включає в себе різні форми невербальної поведінки, такі як погляди, міміка, пози, жести, інтонація, паузи, дистанція між співрозмовниками, зовнішній вигляд тощо. Ці засоби відіграють важливу роль у передачі емоцій, ставлення та намірів під час комунікації.

Наприклад, жести можуть підсилювати або доповнювати вербальне повідомлення, демонструючи рівень зацікавленості чи ентузіазму. Міміка обличчя, такі як посмішка чи зморшки на лобі, можуть виражати емоції, як-от радість, здивування чи незадоволення. Пози тіла, такі як схрещені руки або нахил корпусу, можуть свідчити про закритість або відкритість співрозмовника. Інтонація, паузи та гучність голосу також передають додаткову інформацію про ставлення мовця до теми розмови. Зовнішній вигляд, включаючи одяг та манеру триматися, може створювати певне враження про людину [3, с. 17].

Солощук Л.В. відносить до невербальних комунікативних компонентів кінесичні, проксемічні та просодичні [15, с. 171-191]. Дослідниця Ковалинська І.В. додає до цього переліку окулесіку, або візуальне спілкування [3, с. 17].

До кінесичних невербальних засобів належать жести, міміка, пози. Просторова організація спілкування є проксемічним засобом спілкування. Просодичними комунікативними компонентами є інтонація, темп, гучність мовлення тощо [3, с. 60; 68, с. 172_173].

Невербальний компонент, як і будь-який знак, є складним явищем завдяки подвійності своєї природи. З одного боку, він характеризується простотою виконання, виразністю та здатністю до швидкої передачі інформації, що робить його зрозумілим для співрозмовників. Проте, з іншого боку, невербальний компонент відзначається багатофункціональністю та багатозначністю, що зумовлено його структурною організацією та реалізацією.

Невербальний компонент має універсальний характер, оскільки деякі його елементи, такі як жести, міміка, погляд, є спільними для представників різних культур. Водночас, він також має етноспецифічні особливості, які відображають культурні традиції, цінності та норми певного суспільства. Наприклад, в одних культурах кивання головою може означати згоду, а в інших - заперечення. Крім того, невербальний компонент може мати індивідуально визначений характер, адже його прояви можуть відрізнятися у різних людей навіть в межах однієї культури [14, с. 94-112].

Таким чином, невербальний компонент комунікації є складним і багатогранним явищем, що поєднує в собі універсальні, етноспецифічні та індивідуальні характеристики, що зумовлює його багатозначність та необхідність ретельного вивчення та розуміння.

Універсальність невербального компоненту забезпечує його доступність та зрозумілість практично будь-якому мовцю, незалежно від ступеня його комунікативного досвіду спілкування з партнером, що дає можливість його

широкого ви-користання з партнерами, які входять навіть до периферійної дискурсивної зони. Етноспецифічність дещо звужує доступність невербального компоненту до комунікативних партнерів – представників однієї лінгвospільноти, але зміст етноспецифічних невербальних компонентів тим не менш залишає можливість для порозуміння мовців, які належать до різних сфер дискурсивного оточення особистості. На реалізацію невербального компоненту впливають індивідуально-особистісні комунікативні здібності мовця. Індивідуально-означений рівень у структурі невербального компоненту відображає здатність комунікатора модифікувати його універсального або етноспецифічного значення, що виражається у привнесенні особистісних нюансів його виконання комунікатором і навіть у створенні нових невербально значущих знаків, конвенційний характер яких є відомим лише вузькому колу осіб і використання яких несе додаткову інформаційну програму лише для цього кола осіб. Завдяки здатності їх розпізнавати комунікативний партнер має можливість вчасно робити комунікативно-перспективні ходи [15, с. 170].

Уведення поняття дискурсивної особистості зумовило доповнення поняття мовленнєвого паспорту мовця поняттям невербального паспорту мовця, під яким розуміємо особливості невербальної поведінки кожного окремого індивіда, який обирає для себе певний стиль невербальної поведінки під час спілкування. Це може включати в себе жести, міміку, пантоміміку, інтонацію, темп мовлення, паузи, дистанцію між співрозмовниками тощо. Кожна людина має свій унікальний набір невербальних засобів, які вона використовує для вираження своїх думок, емоцій та ставлення до співрозмовника. Ці особливості невербальної поведінки можуть багато розповісти про особистість мовця, його соціальний статус, культурну приналежність, психологічний стан та інші характеристики [15, с. 171]. Таким чином, невербальний паспорт мовця є важливим доповненням до його мовленнєвого паспорту, адже дозволяє більш повно та комплексно охарактеризувати дискурсивну особистість.

Отже, поняття дискурсивної особистості та її невербальної складової є важливим аспектом розуміння комунікації та взаємодії. Дискурсивна особистість демонструє дискурсивні характеристики мовної особистості, які можуть долати міжмовні бар'єри. Невербальна комунікація, як невід'ємна частина дискурсивної особистості, включає різні форми невербальної поведінки, таких як жести, міміка, пози, інтонація тощо. Невербальний компонент дискурсивної особистості є складним явищем, яке відображає універсальні, етноспецифічні та індивідуально визначені характеристики дискурсивної особистості. Розуміння дискурсивної особистості та її невербального паспорту дозволяє глибше пізнати особливості комунікативної взаємодії.

Висновки за розділом 1

Визначення дискурсу в сучасній лінгвістиці є складним процесом, що включає в себе різні аспекти та підходи. Дискурс розглядається як «все, що говориться або пишеться», а також як комунікативна подія, що поєднує мовні форми, соціальні контексти та культурні ознаки для передачі ідей, цінностей і значень між учасниками. Дискурс є багатовимірним явищем, що відображає взаємодію мовних, культурних та соціальних елементів у комунікації. Його особливості проявляються через аналіз цілей, структури та контексту, в яких він відбувається. Дискурс може бути впорядкованим або аномальним, і його вивчення допомагає глибше розуміти мовні форми та їхню роль у суспільстві. Дослідженням цього феномену займалися українські науковці Ситнік І. В., Гавриленко К. М., Царик Г. М., Шинкарук В. І., а також іноземні дослідники Р. Лонгейкр, Девід Юн тощо.

У результаті аналізу великої кількості підходів до визначення поняття «дискурс» можна зробити висновок, що вони доповнюють один одного,

розглядаючи це поняття з різних точок зору. Така різноманітність визначень та характеристик призводить до проблеми типології, тому на сьогоднішній день існує значна кількість типологій дискурсу. Сучасна типологія дискурсів є важливим напрямком лінгвістичних досліджень, що дозволяє глибше зрозуміти природу та функціонування різноманітних форм мовленнєвої взаємодії. Цей напрям вивчали Куліш А. Р., Морозова О. І., Мартинюк А. П., Почепцов Г. Г. тощо. Вивчення типів дискурсу надає можливість виявити спільні та відмінні риси між різними сферами комунікації, а також визначити основні характеристики, що визначають специфіку кожного з них. Ця типологія є невід'ємною частиною сучасної дискурсивної парадигми, яка розглядає мову у нерозривному зв'язку з контекстом її використання.

Поняття дискурсивної особистості та її невербального компонента як важливі аспекти розуміння комунікації та взаємодії розглядалися українськими дослідницями Солощук Л. В., Монастирською Л. В., Ковалинською І. В. тощо. Дискурсивна особистість демонструє дискурсивні характеристики мовної особистості, які можуть долати міжмовні бар'єри. Невербальна комунікація, як невід'ємна частина дискурсивної особистості, включає різні форми невербальної поведінки, таких як жести, міміка, пози, інтонація тощо. Невербальний компонент дискурсивної особистості є складним явищем, яке відображає універсальні, етноспецифічні та індивідуально визначені характеристики. Розуміння дискурсивної особистості та її невербального паспорту дозволяє глибше пізнати особливості комунікативної взаємодії.

РОЗДІЛ 2. ПРИНЦ ГАРРІ ЯК ДИСКУРСИВНА ОСОБИСТІСТЬ БРИТАНСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУРИ

2.1. Принц Гаррі як елітарна дискурсивна особистість

Член британської королівської родини принц Гаррі відомий не лише своєю роллю у публічному житті, але й своїм вмінням ефективно спілкуватися та виступати на міжнародній арені. Цей розділ досліджує, які особливості мовлення принца Гаррі дозволяють називати його елітарною дискурсивною особистістю.

Для розуміння дискурсивної особистості важливими є дослідження Папіш В. А., яка аналізує типи мовних особистостей у контексті мовних культур. Вона пропонує класифікацію типів мовних культур, яка включає п'ять основних категорій: елітарний, середньо-літературний, літературно-розмовний, фамільярно-розмовний та жаргонний типи.

Зупинимося детальніше на характеристиці елітарного типу мовної культури. За словами Папіш В. А., носії цього типу — це люди, які досконало володіють усіма аспектами літературної мови, враховуючи як мовні, так і етичні та комунікативні норми. Це означає, що вони не лише дотримуються кодифікованих норм мови, але й здатні адаптувати своє мовлення відповідно до функційно-стильової різноманітності літературної мови. Вони вміють грамотно використовувати як усну, так і письмову мову, враховуючи конкретну ситуацію спілкування, мету, жанр та стиль мовлення [9, с. 308]. В дослідженнях науковиці така дискурсивна особистість також називається вишуканою [9, с. 309].

Як стверджує Пожарицька О. О., елітарна особистості властиве дотримання рис елітарного типу культури мовлення [10, с. 31]. Це означає, що представники елітарної мовної культури характеризуються високим рівнем володіння мовою,

досконалим знанням усіх мовних норм та правил, а також здатністю ефективно використовувати мовні засоби для досягнення комунікативних цілей.

Дослідниця Романченко А. П. під елітарною дискурсивною особистістю розуміє інтелектуально обдаровану людину, яка яскраво репрезентує себе в усній та письмовій мові, досконало володіє всім комплексом мовних, комунікативних, моральних та етичних норм і, відповідно, має високий рівень мовної та комунікативної компетенції [12, с. 130]. Такі особистості вирізняються вишуканістю, точністю та виразністю мовлення, вмінням добирати найбільш доречні та влучні мовні засоби для вираження своїх думок.

Основними характеристиками мовлення представника елітарної мовної культури є доцільність, успішність для адресанта та ефективність для адресата [13, с. 31]. Це означає, що їхнє мовлення відзначається високим рівнем логічності, послідовності та відповідності конкретній комунікативній ситуації, а також враховує очікування співрозмовника. Таке мовлення є цілісним, добре структурованим і адаптованим до потреб обох сторін комунікації, що робить його більш зрозумілим і прийнятним для слухача.

У своєму дослідженні Пожарицька О. О. пропонує критерії виділення елітарної дискурсивної особистості, серед яких: 1) ортологічний критерій — володіння нормами літературної мови; 2) інформаційний — здатність породжувати і сприймати тексти різного смислового наповнення; 3) жанрово-стилістичний — володіння всіма функціональними стилями та формами мови; 4) риторичний — харизматичність, здатність переконувати, досвід звернення до аудиторії; 5) комунікативний — володіння тактиками і стратегіями ефективної мовної поведінки; 6) аксіологічний — моральність, духовність і творча природа особистості; 7) психологічний — навички самоконтролю, повага до співрозмовника, самодисципліна і раціональна поведінка [10, с. 31].

В британській лінгвокультурі саме мовлення становить одну з основ формування елітарної особистості. На нашу думку, мовлення принца Гаррі

відповідає критеріям елітарної дискурсивної особистості, наведеним вище, адже воно демонструє високий рівень володіння мовою, здатність до переконання, моральність та ефективні комунікативні навички. Так, принц Гаррі завжди використовує граматично правильну англійську мову в своїх промовах. Наприклад, його мовлення під час спічу в Організації Об'єднаних Націй було чітким, правильним і легким для розуміння, без граматичних помилок чи сленгових виразів, що відповідає ортологічному критерію: *From the horrific war in Ukraine to the rolling back of constitutional rights here in the United States, we are witnessing a global assault on democracy and freedom* [30]. В документальному фільмі «Harry and Meghan» принц використовує складні граматичні конструкції — наприклад, інверсію: *Then we jumped in a Land Cruiser and off we went* [26]. Інформаційний критерій знаходить своє відображення в різноманітності промов принца — від особистих переживань до глобальних питань. У своїй промові на Invictus Games він говорив про важливість підтримки ветеранів війни, демонструючи здатність створювати змістовні тексти з глибоким сенсом: *That said, it is of great importance to me to highlight these allies, athletes and their amazing families for their achievements, their spirit and their courage* [31]. Принц Гаррі володіє різними стилями мови, від офіційних промов до неформальних інтерв'ю. Наприклад, його інтерв'ю для подкасту Armchair Expert з Дексом Шепардом показало здатність принца адаптувати свою мову до неформального стилю, зберігаючи при цьому чіткість та виразність, що є ознакою жанрово-стилістичного критерію: *Perhaps, maybe I need to deal with this because if I don't, how the hell am I going to be a decent father to my son and my daughter?* [25] Принц Гаррі є харизматичним оратором, здатним переконувати свою аудиторію. Його промова на Invictus Games в 2023 році продемонструвала його спроможність захоплювати увагу слухачів і доводити їм важливість своїх ідей. На початку своєї промови принц дякує присутнім, залучаючи їх увагу: *Thank you, Elizabeth, Israel and Kirsty. I'd like to begin by expressing my deepest gratitude to everyone at the Pat Tillman Foundation, led by*

Marie Tillman Shenton, who I'm so honoured is here tonight. I'd also like to acknowledge the Tillman family, especially Mrs. Mary Tillman, Pat's mother. Her advocacy for Pat's legacy is deeply personal and one that I respect [35]. Він також звертає на себе увагу аудиторії, говорячи безпосередньо до неї: *Well, I don't know about you, but that last year went very fast*; та використовуючи гумор: *We went from strip waffles to schnitzels in a blink of an eye* [35]. В документальному фільмі «Harry and Meghan» дружина принца жартує, що в нього був список якостей ідеальної жінки. Принц Гаррі відповідає жартом: *[I am] Not sharing the list* [26]. Ще один приклад використання гумора знаходимо в тому ж фільмі, де принц так коментує свої часті поїздки до Африки: *Botswana is a country very close to my heart. The fact that I spend more time here than at home worries my father a lot* [26]. Отже, промови принца підпадають і під риторичний критерій елітарної дискурсивної особистості. Комунікативний критерій відображається в ефективному використанні принцем Гаррі різноманітних комунікативних стратегій для досягнення своїх цілей. У своїх публічних виступах він часто використовує особисті історії, щоб створити емоційний зв'язок з аудиторією. Наприклад, в тій же промові він розповів про ветеранів, яких зустрічав, і як їхні історії надихнули його, що допомогло створити більш глибокий зв'язок з аудиторією: *And one of my favourite parts of being at the games by far is getting to reconnect with familiar faces and meet new ones. I want to take a moment to recognize team Ukraine and one very special person in particular — Tyra. (...) I think I can speak for everyone when I say that you embody the true spirit of Ukraine and of Invictus* [35]. Принц також показує високий рівень моральності і духовності у своїх промовах, що пов'язано з аксіологічним критерієм елітарної дискурсивної особистості. Наприклад, його промова на заході Sentebale Polo Cup відображає його зобов'язання до благодійної діяльності і турботу про інших: *My dear friend Prince Seeiso and I founded Sentebale 16 years ago in honour of our mothers, with a mission to support many of the most vulnerable young people on the planet and to give them care and help so that they can thrive* [33]. Та ж ідея

простежується і в промові принца Гаррі на благодійній вечері організації Sentebale: *My work and commitment for this charity, that I founded 14 years ago now, will never falter. I and all those at Sentebale, be it here in London, Lesotho or Botswana – will continue the work to make real long-lasting impact for all those that have been left vulnerable* [32].

Принц Гаррі демонструє високий рівень самоконтролю і поваги до інших у своїх публічних виступах. Під час своєї промови в Організації Об'єднаних Націй він зберігав самоконтроль і був раціональним, навіть при обговоренні особистих тем. Так, Гаррі стверджує, що в Африці він почував себе «найближче до своєї матері» Діани, принцеси Уельської, смерть в 1997 році якої до сих пір є чутливою темою для принца: *Since I first visited Africa at thirteen years old, I've always found hope on the continent, a place where I've found peace and healing time and time again. It's where I felt closest to my mother* [30]. Отже, в мовленні принца Гаррі присутніми ознаки і психологічного критерію.

Підсумовуючи усе вищесказане, можна зробити висновок, що принц Гаррі демонструє всі ознаки елітарної дискурсивної особистості. Його мовлення вирізняється високим рівнем володіння літературною англійською мовою, здатністю створювати змістовні та різноманітні тексти, майстерним використанням різних функціональних стилів, харизматичністю та ефективними комунікативними навичками. У своїх публічних виступах принц Гаррі також відображає моральність, духовність і психологічну зрілість. Він демонструє глибоке розуміння соціальних та гуманітарних проблем, виявляє співчуття та емпатію до людей, а також здатність до критичного мислення та аналітичного підходу. Його мовлення характеризується чіткістю, логічністю та переконливістю, що дозволяє ефективно доносити свої ідеї та впливати на аудиторію.

Таким чином, його мовлення можна розглядати як взірець елітарної дискурсивної особистості в британській лінгвокультурі. Його майстерне володіння

мовою, глибина думок, моральна та духовна зрілість, а також ефективні комунікативні навички роблять його одним із найяскравіших представників еліти британського суспільства.

2.2. Невербальна складова дискурсивної особистості принца Гаррі

Невербальна комунікація відіграє ключову роль у формуванні публічного образу та ефективності взаємодії з аудиторією. У випадку принца Гаррі, члена британської королівської родини, який привертає значну увагу медіа та громадськості, аналіз невербальних аспектів його поведінки дозволяє глибше зрозуміти важливі аспекти його дискурсивної особистості. Розглянемо основні компоненти невербальної комунікації принца Гаррі, які суттєво впливають на сприйняття його публічного образу та доповнюють його вербальні повідомлення.

Для дослідження нами були обрані виступи принца Гаррі на Invictus Games, на заході Sentebale Polo Cup та в Організації Об'єднаних Націй, а його також інтерв'ю з Опрою Вінфрі та для ABC News, оскільки саме цей матеріал надає можливість всебічно розглянути невербальну комунікативну поведінку принца в різних контекстах — як офіційних, так і неформальних. Виступи на таких заходах, як Invictus Games в Дюссельдорфі у 2023 році або його промова в Організації Об'єднаних Націй, є відмінними прикладами того, як принц Гаррі майстерно адаптує свої невербальні засоби залежно від аудиторії та ситуації [35] [30]. У цих промовах, він демонструє здатність балансувати між королівською стриманістю і емоційною близькістю до слухачів, що вимагає глибокого розуміння невербальної комунікації та її впливу на аудиторію.

Невипадковим є вибір інтерв'ю з Опрою Вінфрі, в якому принц Гаррі розкривається з більш особистого боку, демонструючи емоційність через зміну інтонацій, темпу мовлення і виразу обличчя [27]. Це інтерв'ю також дає змогу

дослідити, як невербальні засоби, такі як вираз обличчя, паузи та контакт очей, допомагають принцу передати глибокі переживання та створити атмосферу інтимності і довіри, що є важливим елементом його дискурсивної особистості.

Таким чином, ці виступи були обрані тому, що вони чітко ілюструють різноманітні невербальні аспекти комунікації принца Гаррі, зокрема його вміння використовувати кінесіку, проксеміку і просодіку для створення ефективної взаємодії з аудиторією.

Невербальна комунікативна поведінка принца Гаррі складається з кінесичних, проксемічних та просодичних компонентів. Кожен із них відіграє важливу роль у формуванні його публічного образу та ефективності комунікації.

Кінесичні компоненти включають в себе широкий спектр тілесних рухів та виразів. Це не лише вираз обличчя і очей, а і жестикуляція, пози тощо [3, с. 68]. Під час публічних виступів принц Гаррі часто демонструє відкриту, щиру усмішку. Такий вираз обличчя створює враження доступності та дружелюбності. Його брови часто підіймаються, виражаючи зацікавленість або емпатію. Саме такий вигляд принц має перед початком свого виступу на Invictus Games в Дюссельдорфі в 2023 році, коли аудиторія зустрічала його гучними оплесками. Коли принц Гаррі говорив про свою повагу до ветеранів війни та їх родин, вираз його обличчя був серйозним, що створювало враження глибокої шани. Його брови були щоду насупленими, а шкіра на лобі зібралася з зморшки [35], що надавало обличчю засереджений, замислений вигляд [3, с. 75-76]. Можна зробити висновок, що принц вдало адаптує вираз свого обличчя під ситуацію.

Принц Гаррі рідко робить широкі жести руками, що виявляє його стриманість, характерну для члена королівської родини. Прикладом може слугувати промова принца в Організації об'єднаних націй, де його жестикуляція є мінімальною. Коли принц Гаррі використовує жести руками для підкреслення своїх слів, це додає експресивності його мовленню, позначаючи важливі моменти в промові: *It's where I felt closest to my mother and sought solace after she died, and*

where I felt I'd find my soulmate in my wife [30]. Прямий, впевнений погляд при спілкуванні з аудиторією та камерою демонструє щирість принца та його залученість до спілкування з аудиторією [30].

Зазвичай поза принца відкрита та розслаблена, що свідчить про його впевненість. У формальних ситуаціях для нього характерна пряма постава, яка відображає королівське виховання принца Гаррі. Так, під час промови на заході Sentebale Polo Cup його постава пряма, але не напружена [33].

Проксемічні аспекти стосуються того, як принц Гаррі використовує простір навколо себе. Просторове положення під час спілкування є важливим проксемічним засобом комунікації. Під час своїх виступів перед аудиторією принц Гаррі часто займає публічну (від 400 до 750 см) відстань [3, с. 175]. Саме така дистанція відділяє принца від слухачів під час його промови після виграшу нагороди Pat Tillman Award. Водночас він займає персональну (від 45 до 120 см) відстань щодо людей, які знаходяться на сцені поряд із ним [31]. Така дистанція є характерною для спілкування зі знайомими та демонструє емпатію та доступність [3, с. 175].

У спільних інтерв'ю зі своєю дружиною Меган Маркл принц Гаррі часто сидить поруч із нею і кладе руку на диван за її спиною. Цей жест є показником їхньої емоційної близькості і взаємної підтримки. Він символізує захист і відкритість Гаррі по відношенню до своєї дружини. Це розташування рук не є агресивним або домінуючим, навпаки, воно передає відчуття спокою, впевненості й довіри, що підкреслює гармонійні стосунки між подружжям. Такий жест також демонструє турботу, адже він ненав'язливо забезпечує фізичний контакт, який посилює відчуття зв'язку між ними під час публічних виступів [26].

Окрім проксемічного аспекту, цей жест Гаррі також є частиною його кінесичної поведінки, яка підкреслює його турботливе ставлення до дружини. Він демонструє готовність захищати і підтримувати її, особливо в тих ситуаціях, коли вони разом виступають перед аудиторією або під час інтерв'ю. Така невербальна

взаємодія доповнює їхню спільну публічну позицію, показуючи, що вони діють як єдина команда.

Цей жест також має важливий комунікативний зміст для глядачів. Люди, які спостерігають за їхньою невербальною взаємодією, отримують сигнали про те, що їхній союз заснований на взаємній повазі та підтримці, що може формувати більш позитивне сприйняття їх як пари. Окрім цього, такі невербальні прояви підкреслюють відкритість і близькість подружжя, що робить їхню взаємодію з аудиторією більш щирою та емпатичною.

Близька відстань між Гаррі та Меган під час їхніх інтерв'ю показує їхній високий рівень емоційної взаємодії та підтримки. Такий контакт вважається персональною дистанцією (від 45 до 120 см), що є характерною для інтимного або близького спілкування між партнерами, друзями або членами сім'ї [26] [3, с. 175]. Їхні пози свідчать про те, що вони не лише підтримують один одного вербально, але й невербально.

Просодичні елементи охоплюють всі аспекти голосового вираження, крім самих слів. Просодичні комунікативні компоненти включають у себе інтонацію, темп мовлення, його гучність, паузи тощо. Для принца Гаррі характерним є варіювання інтонації залежно від контексту. У той же час він нерідко використовує емоційно забарвлену інтонацію для підкреслення важливих моментів. Наприклад, під час інтерв'ю принца з Опрою Вінфрі його інтонація стає більш схвильованою, коли принц розповідає про свої проблеми з психічним здоров'ям [27]. А на виступах про психічне здоров'я чи підтримку ветеранів його голос може ставати тихішим та більш проникливим, створюючи атмосферу довіри та інтимності.

Зазвичай принц Гаррі послуговується помірним темпом мовлення, що дозволяє йому чітко артикулювати свої думки. У емоційних моментах принц може прискорюватися. Особливістю його просодичної комунікації є вміння адаптувати гучність голосу до ситуації та здатність говорити тихіше для створення інтимної атмосфери або гучніше для емпізи. Не можна не помітити, що принц уміло

використовує паузи для створення драматичного ефекту або надання слухачам часу для осмислення сказаного. Характерним прикладом цих особливостей є інтерв'ю принца для ABC News [27].

Всі ці компоненти разом створюють цілісний образ принца Гаррі як комунікатора. Вони суттєво доповнюють вербальну комунікацію принца, підкреслюючи його імідж відкритої, щирої та емпатичної особистості, здатної ефективно взаємодіяти з різними аудиторіями, іноді навіть посилюючи їх вплив або додаючи нюанси, які неможливо передати лише словами. Така комплексна невербальна поведінка є результатом як природних схильностей, так і ретельного навчання, яке є невід'ємною частиною підготовки членів королівської родини до публічної діяльності.

2.3. Мовленнєві особливості дискурсивної особистості принца Гаррі як характеристика його особистості в лінгвокультурному дискурсі

Мовленнєві особливості дискурсивної особистості принца Гаррі демонструють його приналежність до британської еліти та королівської родини.

Однією з таких особливостей є використання так званої «received pronunciation» — стандартної вимови, притаманної для мешканців Лондона та південно-східної Англії. Received pronunciation (RP) є типовою для представників вищих соціальних верств британського суспільства.

Носії RP (received pronunciation) вимовляють звук /h/ на початку слів, тоді як носії деяких інших британських акцентів цього не роблять. Наприклад, у вимові RP слово 'happy' звучить як /'hæpi/, а не як /'æpi/, як це є у випадку з іншими акцентами [22]. Приклад використання received pronunciation принцем Гаррі знаходимо в його інтерв'ю для подкасту Armchair Expert: *I think, if you helping other people gets you the fix that you want or that you need — **happy** days!* [25]

У своїй промові в Організації Об'єднаних Націй принц Гаррі також чітко вимовляє звук /h/ на початку слів: *In those circumstances, **how** many of us would have lost **hope**, and let our life belts slip away? **How** many of us would have been broken by a system designed to do exactly that? And let's be honest: **How** many of us are in danger of losing those life belts right now? **How** many of us feel battered, **helpless**, in the face of the seemingly endless stream of disasters and devastation?* [26] Таке виразне звучання звуку /h/ також додає його мовленню більшої чіткості та впевненості, що є важливим для публічних виступів, особливо в контексті серйозних тем, які Гаррі обговорює в цьому уривку — безнадія, небезпека, відчай тощо.

У носіїв вимови Received Pronunciation звук ɹ вимовляється лише тоді, коли за ним іде голосний звук. Наприклад, у слові "butter" в RP вимова виглядає як /'bʌtə/, без вимови звуку ɹ. але у слові "buttery" /'bʌtəri/ звук ɹ зберігається, оскільки за ним іде голосний звук. Інші приклади слів, у яких звук ɹ не вимовляється, включають "far" /fɑː/, "mother" /'mʌðə/ та "weather" /'weðə/. [22] Саме така особливість вимови слова mother є характерною і для принца Гаррі: *My **mother** did such a good job in trying to protect us* [26].

Крім того, в мовленні принца простежуються елементи елітарної англійської мови, такі як вживання «upper-class words» — лексичних одиниць, притаманних виключно мові аристократії та знаті. Прикладом може слугувати промова принца після виходу з королівської родини, де він використовує слово perhaps: *Before I begin, I must say that I can only imagine what you may have heard or **perhaps** read over the last few weeks...* [32]. Водночас, принц Гаррі вдається і до використання «non-upper-class words» — лексики, характерної для представників середніх та нижчих класів, що надає його мовленню певної невимушеності та наближеності до простих людей. В інтерв'ю для подкасту Armchair Expert принц використовує «non-upper-class word» movie замість більш елітарного film: *Yeah, well, first of all, the people that are taking photographs and are making money off of your life and your misery are probably the same people that enjoy your **movies**; But they're bringing*

entertainment and value to society, whether it's through music, whether it's through movies or whatever [25].

В своїй першій промові після виходу з королівської сім'ї Гаррі описує реакцію свого сина Арчі на сніг, послуговуючись словом *bloody*: *It has also been a privilege to meet so many of you, and to feel your excitement for our son Archie, who saw snow for the first time the other day and thought it was **bloody** brilliant!* [32] Цей вибір слова є не випадковим, адже зазвичай члени королівської родини дотримуються більш стриманої та витонченої манери спілкування. Однак принц Гаррі свідомо використав таке просторічне слово, підкреслюючи, що його син Арчі, незважаючи на своє аристократичне походження, реагує на снігопад як звичайна дитина, для якої це справді "bloody brilliant!" Це підкреслює, що Гаррі та Меган прагнуть виховувати свого сина в більш неформальній, природній манері, не обмежуючи його надмірною стриманістю.

Використання такого невідповідного для королівської родини слова, як "bloody", є свідомим вибором Гаррі, який демонструє його бажання відійти від традиційних рамок і дозволити своїй сім'ї бути більш справжньою та відкритою у вираженні емоцій. Це також може сприйматися як своєрідний виклик усталеним нормам поведінки, що є частиною ширшого прагнення Гаррі та Меган до більшої свободи та автентичності в їхньому житті.

Сміх своєї матері принцеси Діани принц описує за допомогою слова *cheeky*: *But I always remember her laugh, her **cheeky** laugh, her saying to me: "You can get in trouble, just don't get caught." And I'll always be that **cheeky** person inside* [26]. Використовуючи слово *cheeky* двічі, принц Гаррі показує, що ця риса матері була для нього дуже важливою. Він навіть говорить, що завжди зберігатиме цей дух пустотливості та дотепності, який перейняв від Діани.

В документальному фільмі «Harry and Meghan» принц описує харасмент з боку папараці, зневажливо називаючи їх «the travelling press pack»: *Paparazzi used to harass us to the point where we had to be forced into smiling and answering questions*

to the travelling press pack. And that made me feel really uncomfortable from the get-go [26]. Такий вибір слів відображає його розчарування постійним втручанням преси в своє особисте життя. Термін “pack” (“зграя”) створює відчуття хижості, підкреслюючи агресивний характер предстаників ЗМІ, з якими стикався принц.

Окрім того, важливим використання Гаррі неформального виразу "from the get-go" замість більш офіційного «from the very beginning». Така невимушена лексика контрастує з формальною та стриманою мовою, зазвичай притаманною членам королівської родини, і додатково підкреслює бажання Гаррі відійти від протоколу і більш відкрито говорити про свої переживання.

Використовуючи ці неформальні та зневажливі терміни, Гаррі передає інтенсивність переслідувань, яких зазнав з дитинства, та їхній вплив на своє благополуччя. Ця мова також є формою опору проти настирливої та експлуататорської поведінки папараці, заявляючи про його право на приватне життя.

Ще однією характерною рисою мовлення принца Гаррі є тяжіння до вживання скорочених та зменшено-пестливих іменувань на позначення членів його родини, як-от «Megan and I» замість «we», що підкреслює його близькі, неформальні стосунки з ними. Так принц розповідає про зустріч зі своєю майбутньою дружиною Меган Маркл: *The first time that **Megan and I** met up for her to come and stay with me, we met up in the supermarket in London, pretending that we didn't know each other* [26].

Принц Гаррі відомий тим, що використовує ніжне прізвище і для своєї дружини Меган Маркл. Замість того, щоб називати її повним ім'ям, він часто звертається до неї просто «М»: *So when I got to meet **M**, I was terrified of her being driven away by the media* [26]. Це інтимне прізвище є проявом любові та близькості між подружжям. Це є особливо важливим для пари, яка постійно перебуває під пильною увагою громадськості. Дещо рідшим є використання принцем прізвища Meg: *For me, [Africa]'s always been quite special. So it was*

absolutely critical to share it with Meg [26]. У цьому уривку принц Гаррі розповідає, наскільки важливим для нього було розділити з дружиною свою любов до континенту Африка, ще раз підкреслюючи своє особливе ставлення до Меган.

У свою чергу, Меган називає чоловіка «Н»: *And then came H* [26]. Це взаємне використання коротких, інтимних прізвиськ підкреслює рівність та близькість у їхніх стосунках, що особливо важливо в контексті традиційної ієрархії королівської родини. Цікаво, що завдяки документальному фільму «Harry and Meghan» пестливі найменування стали відомими публіці, показуючи, що навіть у королівських сім'ях існують такі самі інтимні та особисті моменти, як і в звичайних парах. Це також підкреслює людяність та релятивність королівської родини, яка часто сприймається як недосяжна та формальна.

Крім того, використання прізвиська «М» може також розглядатися як спосіб Гаррі захистити свою дружину від надмірної уваги преси. Спрощуючи її ім'я до однієї літери, він ніби створює бар'єр між їхнім особистим життям та публічним образом.

Принц Гаррі тяжіє до вживання скорочених та зменшено-пестливих іменувань батьків, що також є традиційним елементом елітарної англійської мови. Наприклад, він називає матір пестливим словом *mom* замість *mother*: *I didn't acknowledge that clearly _ what happened to me when I was twelve years old, losing my **mom*** [26]; *Once I started therapy, I started to understand that — or at least I thought — that there was this huge weight on my chest due to the fact that I hadn't cried, and that my **mom** needed me to cry, or I needed to cry to prove to my **mom** that I missed her* [28]; *And my **mom** made most of her decisions, if not all of them, from her heart* [26].

Неможливо оминути використання принцем Гаррі образно-стилістичних засобів. Його промови повні яскравих епітетів, як-то: *basic knowledge, huge difference, great challenge, huge ambition* [34]; *great sadness, powerful force, a life of service* [32]; *incredible shirts, beautiful spirit, vicious racism, unimaginable cruelty*

[26]. Описуючи свою матір, принц використовує епітет *one of the most influential, powerful women of the world* [26].

Іншим стилістичним засобом, що часто зустрічається в мовленні принца, є антитеза. Цей прийом дозволяє Гаррі створювати яскраві контрасти та підкреслювати важливі ідеї, роблячи свої промови більш виразними та запам'ятовуваними. Антитеза допомагає принцу ефективно донести свою думку, створюючи чіткі протиставлення, які резонують з аудиторією.

Яскраві приклади антитези знаходимо в промовах принца Гаррі на різноманітних заходах. Зокрема, на благодійній вечері організації Sentebale, яка підтримує дітей та молодь, уражених ВІЛ у Південній Африці, Гаррі використав антитезу, щоб підкреслити свою щирість та відкритість: *So, I want you to hear the truth from me, as much as I can share – not as a Prince, or a Duke, but as Harry...* [32]. Це зіставлення офіційних титулів з його особистістю акцентує прагнення Гаррі до відкритого діалогу зі слухачами, без статусних обмежень.

У своєму виступі в Організації Об'єднаних Націй, присвяченому Нельсону Манделі, принц використав антитезу, щоб підкреслити силу духу та оптимізм великого лідера: *Not because he was blind to the ugliness, the injustices, of the world—no, he saw them clearly; he had lived them—but because he knew we could overcome them* [36]. Ця антитеза ефективно протиставляє реалістичне сприйняття світових проблем з вірою в можливість їх подолання, передаючи ключове послання про надію та дію.

У своєму виступі на заході Commonwealth Youth Roundtable принц використав лаконічну, але потужну антитезу: *The only way to see real progress is not by chance; it's by change* [29]. Це протиставлення підкреслює необхідність активних дій та особистої відповідальності за створення позитивних змін у світі.

Використання антитези в цих промовах демонструє здатність принца Гаррі ефективно комунікувати складні ідеї, мотивувати аудиторію та викликати емоційний відгук. Цей стилістичний прийом допомагає йому створювати легкі для

запам'ятовування фрази, які часто стають ключовими моментами його виступів, підкреслюючи основні меседжі та заохочуючи слухачів до роздумів та дій.

Для виступів та інтерв'ю принца також характерне використання різноманітних ідіом, наприклад: *I think, for so many people in the family, especially obviously the men, there can be a temptation or an urge to marry someone who would **fit the mould**, as opposed to somebody who you perhaps are destined to be with* [26]. Використовуючи ідіому "fit the mould", принц Гаррі демонструє високий рівень володіння англійською мовою, водночас натякаючи на існування певних традиційних очікувань та обмежень щодо того, хто може стати прийнятним партнером для члена королівської сім'ї. Це відкрите визнання свідчить про його власний досвід вибору дружини, яка, за думкою ЗМІ, не відповідала традиційним очікуванням для дружини члена королівської родини. Він протиставляє цей «шаблон» з ідеєю «призначення» — тобто знаходження справжнього споріднення душ, незважаючи на соціальні та класові обмеження. Отже, у цій фразі знаходимо ще один приклад використання антитези.

Розповідаючи про свою благодійну поїздку до Лесото, принц використовує ідіому carry sb's torch: *I wanted to go and somehow **carry my mom's torch** and try to keep her legacy alive and try to make her proud* [26]. Цей вираз означає «продовжувати підтримувати чийсь мету або ідею». Безперечно, принц Гаррі прагне підтримувати спадкоємність благодійності, продовжуючи гуманітарну діяльність своєї матері принцеси Діани. Використання цієї ідіоми підкреслює емоційний зв'язок Гаррі з матір'ю та його бажання зберегти її пам'ять через власні дії. Фраза «carry my mom's torch» вказує на те, що принц розглядає цю роботу як особисту місію, а не просто як обов'язок члена королівської родини. Використання цієї ідіоми демонструє прагнення принца Гаррі продовжувати її справу, зберігаючи цінності та принципи принцеси у власній благодійній діяльності.

Черговою особливістю мовлення принца Гаррі є чергування простих і складних речень що надає його виступам динамічності та легкості сприйняття. У

своїх промовах він майстерно балансує між лаконічністю та розгорнутим викладом думок. Так, в своїй промові на благодійній вечері організації Sentebale принц використовує прості, короткі висловлювання: *The UK is my home and a place that I love. That will never change; Thank you also for turning up!* [32] Ці стислі фрази створюють емоційний зв'язок з аудиторією та підкреслюють ключові моменти виступу.

Водночас принц послуговується складними (складносурядними і складнопідрядними) реченнями, демонструючи глибину своїх думок та здатність артикулювати складні ідеї, як-то: *I have grown up feeling support from so many of you, and I watched as you welcomed Meghan with open arms as you saw me find the love and happiness that I had hoped for all my life; I also know you've come to know me well enough over all these years to trust that the woman I chose as my wife upholds the same values as I do* [32]. Ці розгорнуті конструкції дозволяють принцу висловити вдячність та поділитися особистими переживаннями на більш глибокому, емоційному рівні. Те ж саме справедливо і для мовлення принца Гаррі в документальному фільмі «Harry and Meghan». Чоловік розповідає, чому саме він та його дружина вирішили взяти участь у створенні кінохроніки, і використовує при цьому складнопідрядне речення: *A friend of ours actually suggested that we document ourselves through this period of time* [26].

Те ж саме характерне і для його промови на заході Commonwealth Youth Roundtable: *Let's get to work; As someone who is about to become a father, I am acutely aware of our shared responsibility to make this world more resilient and its inhabitants more accountable for the next generation* [29]. Принц Гаррі чергує прості спонукальні речення, які мотивують та надихають слухачів, із складнішими конструкціями, що розкривають його особисту позицію та бачення актуальних проблем.

У ході дослідження було встановлено, що характерним для синтаксису мовлення принца Гаррі є гармонічне поєднання двох типів речень, що створює

простіші для розуміння тексти. Така стратегія дозволяє йому ефективно донести свої думки до різноманітної аудиторії, утримувати увагу слухачів та створювати емоційний резонанс. Прості речення служать для акцентування ключових ідей та створення пауз для осмислення, тоді як складні конструкції дозволяють розкрити глибину аргументації та показати взаємозв'язок між різними аспектами обговорюваної теми.

Більше того, така синтаксична різноманітність відображає здатність принца Гаррі адаптувати свій стиль мовлення до контексту та аудиторії. У формальних ситуаціях він може використовувати більше складних речень для демонстрації глибини аналізу, тоді як у більш неформальному середовищі – надавати перевагу простим конструкціям для створення атмосфери безпосередності та щирості. Це свідчить про високий рівень мовної компетенції та розуміння принципів ефективної комунікації.

Такі мовленнєві особливості дискурсивної особистості принца Гаррі відображають його приналежність до британської королівської родини, а також намагання поєднувати традиційні елементи елітарної англійської мови з більш сучасними, демократичними мовними тенденціями.

Висновки за розділом 2

Принц Гаррі виступає яскравим прикладом елітарної дискурсивної особистості в британській лінгвокультурі. Його мовлення демонструє високий рівень володіння літературною англійською мовою, здатність створювати змістовні та різноманітні тексти, а також майстерне вміння використовувати різні функціональні стилі. Ефективні комунікативні навички принца проявляються у здатності переконувати аудиторію та встановлювати емоційний зв'язок зі слухачами. У своїх публічних виступах принц Гаррі відображає моральність, духовність і психологічну зрілість, які є важливими аспектами елітарної

дискурсивної особистості. Його мовлення відповідає всім критеріям, запропонованим дослідниками для визначення елітарної дискурсивної особистості, включаючи ортологічний, інформаційний, жанрово-стилістичний, риторичний, комунікативний, аксіологічний та психологічний. Вміння принца Гаррі адаптувати своє мовлення до різних ситуацій, від офіційних промов до неформальних інтерв'ю, демонструє його високий рівень мовної компетенції. Таким чином, мовлення принца Гаррі можна розглядати як взірець елітарної дискурсивної особистості, що поєднує в собі традиції британської аристократії з сучасними комунікативними тенденціями.

Невербальна комунікація відіграє ключову роль у формуванні публічного образу принца Гаррі та його взаємодії з аудиторією. Невербальна поведінка принца складається з кінесичних, проксемічних та просодичних компонентів, які доповнюють його вербальні повідомлення. Кінесичні аспекти включають у себе відкриту усмішку, виразну міміку та стриману жестикуляцію, що створює образ доступного та щирого комунікатора. Проксемічні елементи демонструють вміння принца адаптувати дистанцію спілкування залежно від ситуації, балансуючи між публічною та персональною відстанню. Просодичні характеристики мовлення принца Гаррі включають у себе варіативність інтонації, помірний темп та вміле використання пауз, що підкреслює важливі моменти його промов. Для принца характерне дотримання різної соціальної дистанції з різними людьми. Чим ближчими є стосунки з особою, тим менше відстань між нею та принцем Гаррі. Ця комплексна невербальна поведінка є результатом як природних схильностей, так і ретельної підготовки, характерної для членів королівської родини, і суттєво впливає на формування його публічного образу як відкритої, щирої та емпатичної особистості.

Мовленнєві особливості дискурсивної особистості принца Гаррі відображають його приналежність до британської еліти та королівської родини. Прикладами таких характерних аспектів є використання «received pronunciation»

та елементів елітарної англійської мови. Водночас, принц вдається до вживання «non-upper-class words», що надає його мовленню невимушеності та наближеності до простих людей. Характерною рисою його мовлення є використання скорочених та зменшено-пестливих іменувань членів родини, що підкреслює близькі, неформальні стосунки з ними. Принц Гаррі активно використовує образно-стилістичні засоби, зокрема яскраві епітети та антитезу, що збагачують його промови. У синтаксисі мовлення принца спостерігається гармонійне чергування простих і складних речень, що робить його тексти більш доступними для розуміння. Ці мовленнєві особливості відображають намагання принца Гаррі поєднувати традиційні елементи елітарної англійської мови з більш сучасними, демократичними мовними тенденціями, що відповідає його прагненню бути ближчим до народу, зберігаючи при цьому свій королівський статус.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній магістерській роботі було проаналізовано мовленнєві особливості та невербальні стратегії дискурсивної особистості британської селебріті на прикладі публічних виступів принца Гаррі. Дискурс, як один із найважливіших аспектів лінгвістичних досліджень, дозволяє глибше зрозуміти мовні форми та їхню роль у суспільстві. Сучасні науковці досліджували типологію дискурсів, їх структуру та функції, приділяючи особливу увагу поняттю дискурсивної особистості та її впливу на взаємодію в суспільстві. Вивчення дискурсу представників еліти, таких як принц Гаррі, розширює наше розуміння стратегій, які використовуються для ефективного спілкування з аудиторією та формування публічного іміджу.

Методи, використані для вирішення наукової проблеми — дискурсивний аналіз, синтез, вивчення матеріалу. Ці методи дозволили дослідити, як принц Гаррі адаптує свою мову до різних аудиторій, зберігаючи свою елітарність і водночас демонструючи близькість до народу. Порівняно з відомими дослідженнями, робота доповнює знання про використання мовленнєвих стратегій у публічних виступах, акцентуючи увагу на балансі між формальними та неформальними мовленнєвими прийомами.

Завдання, поставлені у роботі, були успішно вирішені. Аналіз промов принца Гаррі з позицій дискурсивного аналізу виявив, що принц Гаррі активно використовує різноманітні мовні засоби та риторичні прийоми, які включають чергування простих і складних речень, використання риторичних запитань, епітетів і антитез для створення емоційного впливу на аудиторію. Ці прийоми дозволяють йому як підтримувати високий рівень спілкування з елітарною аудиторією, так і зберігати зв'язок з широкою публікою. Принц адаптує свою мову залежно від обставин, застосовуючи як формальні, так і неформальні елементи мовлення, що створює образ відкритого та емпатичного лідера.

Дослідження невербальної складової дискурсивної особистості принца Гаррі показало, що невербальна комунікація відіграє ключову роль у формуванні позитивного іміджу принца Гаррі. Використання відкритої усмішки, помірної жестикуляції, адаптація дистанції спілкування та виразної міміки доповнюють його вербальні повідомлення та допомагають встановити довірливі відносини з аудиторією. Це дозволяє досягати сильного емоційного впливу та формувати образ відкритого та щирого комунікатора.

Дослідження мовних засобів та риторичних прийомів принца Гаррі підтвердило, що він вдало поєднує традиційні елементи британського елітарного дискурсу з більш сучасними та демократичними мовними тенденціями. Це проявляється у використанні епітетів, персоналізації, звернень до аудиторії, що робить його промови емоційно насиченими та легкими для сприйняття. Особлива увага приділяється тому, як він використовує ці засоби для підкреслення своїх моральних цінностей та близькості до аудиторії.

Отримані результати показують, що принц Гаррі активно використовує риторичні прийоми та невербальні елементи для створення образу відкритої, емпатичної особистості. Його промови містять яскраві приклади використання епітетів, антитези, а також вміле чергування простих і складних речень, що робить його мовлення ефективним для широкого кола слухачів. Значною мірою це досягається через стратегічне використання невербальної комунікації, такої як виразна міміка, стримана жестикуляція та адаптація дистанції спілкування.

Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому вивченні невербальних аспектів дискурсу інших публічних особистостей, а також у порівнянні мовних засобів британської еліти з іншими культурними та соціальними групами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ БІБЛЮГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Гавриленко К. М., Приходько Д. Визначення інтернет-дискурсу в сучасній лінгвістиці. *Pedagogical sciences reality and perspectives*. 2027. С. 23–27.
2. Кісенко О. О. Хронотоп в оригіналі та перекладі (на матеріалі роману Дж. Стейнбека *The Grapes of Wrath*). *Актуальні питання філології та методики викладання мов*. 2020. № 3 (15) ч. 1. С. 224–235.
3. Ковалинська І. В. Невербальна комунікація. Київ: Освіта України. 2014. 289 с.
4. Куліш А. Р. Дискурсологічні студії в Україні: основні поняття, терміни і проблеми. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Випуск 25. Том 1. С. 179—183.
5. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2012. С. 11–13.
6. Монастирська Л.В. Дискурсивна особистість у сучасній лінгвістиці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2019. № 39. Том 3. С. 45_47.
7. Морозова О. І. Дискурс як когнітивно-комунікативна подія. *Науковий вісник Волинського національного ун-ту імені Лесі Українки. Серія Філологічні науки. Мовознавство*. 2010. № 7. С. 134–138.
8. Осипенко В. Ю. Дискурс, мова та мовленнєва діяльність. Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет". 2023. 3 с.
9. Папіш В. А. Мовна особистість та вишукана мовна особистість як ключові поняття теорії лінгвоперсонології. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 13(81). С. 306–310.

10. Пожарицька О. А, Волчок Н. В. Елітарна особистість крізь призму дихотомії мови і мовлення. *Мова*. 2020. №33. С. 29—34.
11. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ: Ваклер. 2001. 656 с.
12. Романченко А. П. Елітарна мовна особистість у просторі наукового дискурсу: комунікативні аспекти: монографія. Одеса : Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2019. 541 с.
13. Ситник І. В. Дискурс в сучасній лінгвістиці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2020. №. 46. С. 123—126.
14. Солощук Л.В. Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації у сучасному англомовному дискурсі: дис. ... доктора філол. наук: 10.02.04. Київ, 2009. 469 с.
15. Солощук Л.В. Дискурсивна особистість у світлі теорії полікодовості комунікативного процесу. *Записки з романо-германської філології*. 2015. №1 (34). С. 167_175.
16. Царик Г. М. Подкаст як жанр сучасного медійного дискурсу. *South archive (philological sciences)*. 2023. С. 66–72.
17. Шевченко І. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Харків: Константа, 2005. 356 с.
18. Alvesson, M., & Karreman, D. Varieties of Discourse: On the Study of Organizations through Discourse Analysis. *Human Relations*. 53(9). 2000. P. 1125–1149.
19. Cassell J., Nakano Y. I., Bickmore T. W., Sidner C. L., Rich C. Non-Verbal Cues For Discourse Structure. *ACL '01: Proceedings of the 39th Annual Meeting on Association for Computational Linguistics*. 2001. P. 114–123.
20. Discourse Analysis—What Speakers Do in Conversation. Linguist Society of America. URL:

<https://old.linguisticsociety.org/resource/discourse-analysis-what-speakers-do-conversation> (дата звернення: 16.06.2024).

21. Longacre R. E. *The Grammar of Discourse*. New York: Plenum. 1996. 362 p.
22. Received Pronunciation. URL: <https://www.britannica.com/topic/Received-Pronunciation> (дата звернення: 02.08.2024).
23. Wrench J. S., Punyanunt-Carter N. M., Thweatt K. S. *Interpersonal Communication: A Mindful Approach to Relationships*. Milne Open Textbooks. 2020. 241 p.
24. Yoon, David I. A Definition and Survey of Discourse Analysis. *A Discourse Analysis of Galatians and the New Perspective on Paul* / Yoon, David I. Leiden, 2019. Pp. 33—65.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

25. #Prince_Harry _ Armchair Expert with Dax Shepard. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8hitIoprkTk&list=PLjHignrZ1oPX6SJAsxcvWomHPxd-Qg3IX&index=2> (дата звернення: 29.07.2024).
26. Harry & Meghan. Directed by: Liz Garbus, Erica Sashin. USA: Netflix, 2022.
27. Prince Harry documentary: I was afraid of returning for Prince Philip's funeral. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ljWfRawehwg&list=PLjHignrZ1oPX6SJAsxcvWomHPxd-Qg3IX&index=3> (дата звернення: 22.09.2024).
28. Prince Harry opens up: Part 1 – Royal Rift | Nightline. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HI52nXTLmb8> (дата звернення: 22.09.2024).
29. Prince Harry Says Fatherhood Makes Him Determined To ‘Encourage Young People To Change The World!’. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Oze7WpOQgIE&list=PLjHignrZ1oPX6SJAsxcvWomHPxd-Qg3IX&index=7&t=9s> (дата звернення: 21.10.2024).
30. Prince Harry Warns Of Global Threats, Divisive Issues At United Nations. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=R46CUPYbcKo> (дата звернення: 29.07.2024).
31. Prince Harry’s speech after winning Pat Tillman Award for Service | 2024 ESPYS. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8cvD8CWLWgU&list=PLjHignrZ1oPX6SJAsxcvWomHPxd-Qg3IX&index=4> (дата звернення: 29.07.2024).
32. Read Prince Harry’s full speech after royal split. URL: <https://edition.cnn.com/2020/01/20/uk/transcript-prince-harry-speech-intl-gbr/index.html> (дата звернення: 15.09.2024).

33. Sentebale ISPS Handa Polo Cup 2022: Prince Harry. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=yC7THWEhWQc> (дата звернення: 29.07.2024).
34. A speech by The Duke and Duchess of Cambridge and Prince Harry for World Mental Health Day celebrations. URL: <https://www.headstogether.org.uk/wmhd16/> (дата звернення: 02.10.2024).
35. Speech Prince Harry, the Duke of Sussex - Invictus Games Düsseldorf 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=9TV_JsL0q1w&list=PLjHignrZ1oPX6SJAsxcvWomHPxd-Qg3IX (дата звернення: 29.07.2024).
36. What Prince Harry Said in U.N. Speech — His Remarks in Full. URL: <https://www.newsweek.com/what-prince-harry-said-un-speech-remarks-full-1726266> (дата звернення: 15.09.2024).

SUMMARY
OF THE MA THESIS “DISCURSIVE PERSONALITY OF A BRITISH CELEBRITY (A CASE STUDY
OF PRINCE HARRY’S SPEECHES)” (KHARKIV, 2024)

WRITTEN BY BORZYKH K. Y. (RESEARCH ADVISOR – ASSOCIATE PROFESSOR,
PH.D. KUKUSHKIN V.V.)

Celebrities play a crucial role in shaping public discourse, influencing both public opinion and cultural norms. The **relevance** of the present study is determined by the lack of research focused on Prince Harry’s discursive identity in Ukrainian science.

This case study’s **object-matter** is the discursive identity of Prince Harry, a representative of British celebrity discourse. The **subject-matter** of the research is the features of Prince Harry's speech strategies and communication style.

The research **aim** is to determine the discursive characteristics of Prince Harry's personality as a representative of British celebrity. Another goal of the present case study is exploring the non-verbal components of Prince Harry’s communication style. Defining Prince’s speech strategies is another objective of this research. In order to achieve this aim, the following **objectives** have been set:

- analyze Prince Harry's speeches from the perspective of discursive analysis;
- examine the nonverbal components of Prince Harry's discursive personality;
- identify the speech strategies used in his speeches.

The **research material** includes Prince Harry’s speeches and interviews.

In the study of Prince Harry’s discursive persona, several **research methods** are applied to thoroughly analyze different aspects of his verbal and nonverbal behavior. The primary methods include discourse analysis, synthesis, and material study.

The scientific novelty of this study lies in the first execution of a comprehensive investigation of Prince Harry’s speech characteristics, who serves as a prominent

example of elite communication in British linguaculture. The research identifies and systematizes, for the first time, the rhetorical and speech techniques used by Prince Harry to achieve persuasiveness, emotional impact, and rapport with his audience. The novelty of the study also lies in the analysis of Prince Harry's nonverbal behavior during public appearances, which includes examining his gestures, prosody, and proxemics as essential elements of effective communication and the formation of a positive public image. For the first time, this research explores how Prince Harry adapts his speech to various social and cultural groups while maintaining his elite identity, a model that can be applied to the discourse analysis of other public figures.

The practical significance of the study is that the findings of the research offer insights into his ability to influence public opinion and could be valuable for professionals in media, PR, and communication, as well as in educational settings.

The structural parts of the MA thesis include introduction, two chapters with conclusions, general conclusions, lists of references and sources of illustrative material. The textual part of the paper comprises 40 pages; the overall number of pages being 47. The list of references contains 36 items, of which 19 are foreign language sources.

The first chapter of the research provides an in-depth analysis of discourse, beginning with a foundational exploration of the concept and its unique characteristics. It further delves into contemporary discourse typologies, examining various forms and classifications within linguistic and cultural contexts. The case study then introduces the concept of the discursive personality, particularly focusing on its nonverbal components. Prince Harry is examined as a representative of the elite discursive personality, highlighting his role in British linguaculture.

In the second chapter, the study investigates Prince Harry's nonverbal communication, analyzing elements such as gestures, prosody, and proxemics, which contribute to his public image and effective communication. Finally, the case study explores Prince's speech characteristics, identifying linguistic features that reflect his personality and elite identity within the broader cultural discourse. Through this

multifaceted analysis, the research uncovers how Prince Harry adapts his language use to maintain his elite status while connecting with diverse audiences.

The **prospects for further research** lies in deeper exploration of the nonverbal aspects of discourse in various public personalities, providing a richer understanding of how gestures, facial expressions, and posture contribute to communication. Additionally, comparing the linguistic strategies of the British elite with those used by other cultural and social groups would offer valuable insights into the interplay between language and social identity across different contexts.